

הכנסת הבאה -

ואריק שרון, ששניהם יכרסמו בשוליו. אולם יהיה זה נזק מינימלי, כי לטובת הליכוד יפעלו שני גורמים. הי עובדה שיש לו קו ברור במדיניות-החוץ, והלידיעה שרק הוא יכול להקים ממשלה אלטרנטיבית - אם ביכלל. לעומת זאת לא יעלה הליכוד ביגלל הסיבות הרגילות: ככל שיקרב מועד הבחירות, ותודקר האפשרות שהליכוד יגיע לשלטון, יתעוררו מחדש הסחדים הסתומים מפני קנאותו של מנחם בגין ונקשותה של חרות. ידיו יהווה מעין רשת, שתפוס את הדגים שיכלו לעבור מן המערך לליכוד.

● המרכז החופשי ייעלם, קרוב לוודאי, מעל המפה.

אך ככל שתקרבה הבחירות, יחזור ויעלה המערך בתמדה.

● הדתיים ישמרו על כוחם, תוך הפסד מינימלי, שינבע מכך שכמה מצעיריהם יצביעו בעד רשימתו של אריך שרון, בזכות תמיכתו בעבר בגוש-אמונים.

● ד"ש (התנועה הדמוקרטית לשינוי של ייגאל ירון) עברה, כנראה, את שיאה בימים אלה, ומכאן ואילך היא יכולה רק לרדת - והשאלה היא: עד לאן? יומרתו של ירון להוות כוח שלישי במדינה תתפוצץ למחרת יום הבחירות, כאשר הוא יתפוס את המקום המסורתי של ל"ע, כשותף צוער לקואליציה אפשרית.

את תהיה דמות הכנסת הבאה - אם תתאמתה הנבואות וההערכות של כמה פרשנים, מן הרציניים ביותר בארץ, שנפגשו השבוע וניסו לשלב יחד את הידע והניסיון שלהם, כדי לגבש הערכה מוסמכת.

אין זו תמונת הכנסת כפי שהיתה מתקבלת, אילו נערכו הבחירות השבוע. אין לה שום קשר עם הי מישאלים המתפרסמים בימים אלה - חלקם רציניים, חלקם בלתי-רציניים לגמרי, חלקם מפוברקים בזדון. זוהי תמונת הכנסת כפי שתיבחר בחודש מאי, בעוד יותר מארבעה חודשים, אחרי האירועים המדיניים שיתרחשו עד אז, ובתום מסעי-הבחירות הצפוי.

כל ריבוע:
ח"כ אחד

הכנסת התשיעית

?

חזית תורתית 5

מפד"ל 9

טרבים 2

עבודה 41

ל"ע 2

העולם הזה 1

ר"צ 1

ד"ש 6

שלומציון 3

מוקד 1

רק"ח 6

ליכוד 36

בפעם היחידה שבה העז המרכז החופשי להתייצב ל- בחירות, ב-1969, עבר בקושי את אחוויה-החסימה והיה הסיעה הקטנה ביותר בכנסת (מילבד מק"י). רשימה זו מצטיינת בתעמולה וביחסי-ציבור, אך כבר הוכח שאין כל יחס בין ההמולה שהיא מסוגלת לעורר בכלי-התיקשורת לבין כוחה האלקטורלי. כוח זה מכורסם עתה לגמרי ביגלל מיקומה במפה, בין הליכוד לבין רשימות ירון ושרון, שום גימיק של יחסי-ציבור לא יוכל לשנות עובדה אלקי טורלית מהותית זו.

● ד"ע נמצאים גם הם במצב קשה. הם היו עלולים לרדת לגמרי מן המפה, מול התחרות של ירון, האומר אותם הדברים והנראה חדש וטרי יותר. אולם ל"ע יש בסיס אלקטורלי יציב, אם כי קטן, בקיבוציהם ובחברותיהם הכלכליות, הדומים למעין מיני-מפא"י. בסיס זה יבטיח להם, קרוב לוודאי, שני מנדטים.

● ד"צ של שולמית אלוני נמצאת בסכנה המורה של חיסול. אחרי שהתבדו כל התיקוות שעוררה אלוני, יצא האוויר מן הבלון של רשימתה שהתנפת, להפתעתה הגדולה שלה עצמה, בבחירות האחרונות. יש סיכוי שאלוני עצמה תיבחר מחדש, בקולותיהן של נשים שיצביעו בעדה מפני שהיא אשה.

● רק"ח נמצאת במצב מצויין כרחוב הערבי, ואינה קיימת למעשה כרחוב היהודי. עם מחיקתם של סוכני המערך והמפד"ל מן המפה, ב"ום האדמה", נותרה רק"ח ללא מתחרים כרחוב הערבי, היא תעלה ל-6 מנדטים, ואם לא תעלה יותר הרי זה רק מפני שהמערך שוב יפעיל, ברגע האחרון, לחצים וכספים במכביר, יקנה חמולות וי יאיים על מורדים. המערך גם ינסה להקים רשימה ערבית מושכת יותר, לשתף בה אישים ערביים בעלי עבר נקי מבחינה ערבית-לאומית.

● מוקד נמצא במצב קשה, אחרי שסיעתו בכנסת איכזבה, והברק של החידוש, שעמד לה בבחירות האחרונות, דחה. דחה. הנהגת מוקד (שבמרכזה עומדת ההנהגה הי

רשימה כמו זו של ירון יכלה להגיע לשיא של 10 מנדטים, בדומה להישג שאליה הגיעה רפ"י ב-1965. אחרי מאמץ אירגוני והסברתי כביר, כאשר עמדו בראשן אישים פופולריים כמו דויד בן-גוריון האגדתי, משה דיין, שימעון פרס, יוסף אלמוגי וטדי קולק, הסחורה המוצעת עלידי ירון מושכת פחות, ולכן יהיה לו קשה לנצל את ירידת הפופולריות של המערך.

בעוכריו של ירון תהיה העובדה שלא יוכל להגיד שום דבר משמעותי בעניין שיעמוד או במרכז ההתעניינות - סיכויי השלום. מכיוון שרשימתו תכלול ניצים קיצוניים ויונים, היא תוכל רק לגמגם. גם אם יסתיר ירון את הניצים שלו (דבר שיהיה קשה, מפני שהם יתפסו מקום הולט ברשימת-המועמדים), הוא לא יוכל אלא להוות העתק חיוור של הקו של רבין המערך.

דיבוריו של ירון על שינוי שיטת-הבחירות יעוררו עניין רק בחוגים מצומצמים ביותר, וייראו יותר ויותר בלתי רלוונטיים לאור ההתרחשויות המדיניות החשובות של הי חודשים הקרובים.

ביכלל, החלושה היסודית של ירון היא שהבסיס הי המגוראפי שלו צר ביותר, ובסופו של דבר זהו רשימה של גורריות הוותיק, המבוסס, הכועס על הממשלה אך שאינו רוצה בשינוי אמיתי של המצב, שבו הוא מסתדר די טוב.

הקולות של ירון יבואו קצתם מן המערך, קצתם מן הליכוד, והשאר מל"ע ומר"צ.

● שרומציון תצטרך להסתפק בהישג צנוע עוד יותר, אלא-אס-כן תשתנה מהות הרשימה עד ללא הכר, אם אכן תהיה זאת רשימה אישית של אריק שרון בילבד, כפי שנראה עתה, היא תיתקל במחסום העומד לפני כל רשימה שהיא במהותה רשימה-שלי-איש-אחד. הישגו של אריק יהיה או כהישגה של שולמית אלוני ב-1973 (3 מנדטים) או של אורי אבנרי ב-1969 (2 מנדטים).

● הליכוד יסבול במיקצת מן התחרות של ייגאל ירון

מובן שעד אז יכלו להתרחש דברים רבים, שיהפכו את הקערה על פיה. אולם הדגם המתפרסם כאן מהווה בסיס טוב לניתוח התהליכים והאפשרויות.

מי יעלה, מי ירד

צוות ביסס את הערכותיו על ההנחות הבאות:

● המערך יישאר יחד. מפ"ם לא תעז לפרוש ממנו, למרות כל הדיבורים, מחשש שמה פילוג המערך יסלול את הדרך לפני עליית הימין לשלטון. משום כך תגבר במפ"ם השפעת המנהיגים הוותיקים, ובייחוד זו של יעקוב חזן, הדבק באחדות המערך, תוך איזכור הדוגמה המכהילה של מרכז-אירופה בשנות ה-30'.
בראש המערך יעמוד יצחק רבין, הוא יבסס את מערכת-הבחירות שלו על ההתקדמות לקראת הסכס-שלום. הוא יבקר אצל גימי קארטר ויקבל תמיכה אמריקאית עקיפה אך חדי-שמעית. לפני הבחירות תיפתח ועידת יצנבה, והמעמד החגיגי, בהשתתפות שרי-החוץ הישראלי, יתן דחיפה רבה לסיכויי המערך בבחירות. במשך כמה שבועות יעמדו ראשי המערך, ובעיקר יצחק רבין, במרכז כל החדשות בארץ.

תמורת כינוס ועידת-יצנבה יצטרך רבין לשלם מחיר מסויים. תימצא דרך לשתוף אש"ף בוועידה. רבין יצטרך גם להבטיח כי הוועידה לא תישאר מעמד-ראווה ריק מחוכ, כמו שאירע ב-1973. כאשר נפתחה ועידת-יצנבה ערב הבחירות האחרונות, ומתה כעבור שבועיים. הוועידה תיכנס להילוך גבוה מייד אחרי הבחירות.
לאור כל הנתונים האלה, מעריך הצוות כי ירידת המערך בבחירות תהיה מינימלית, ותצטמצם ב-2 עד 4 מנדטים. בתוך זה כלול גם הפסד של לפחות מנדט אחד של הרשימות הערביות הקשורות במערך, לטובת רק"ח. המערך הגיע עתה לנקודת-השפל הנמוכה ביותר שלו.